

# Progressiv metal

## – tungt framskritt?

Fra slutten av 1960-årene begynte pop-, rocke- og jazzartister å eksperimentere på helt nye måter. Målet var å gjøre framskritt – de ville være progressive ved å skape et nytt lydbilde. Nærmere 1980- og 90-årene nådde denne tanken også dem med interesse for heavy metal. Der raske trommefills og hylende gitarsoloer ikke lenger var nok, søkte band som Dream Theater og Symphony X nye veier.



Bandet Symphony X blander elementer fra klassisk musikk med heavy metal. Slike noe uvanlige kombinasjoner kan gi musikk med et originalt, nyskapende preg.

Musikere har gjennom alle tider villet overraske lytterne sine. Hva gjør man for å stadig overraske publikum? Det er et spørsmål som i lang tid har skapt hodebry for musikere. I overgangen mellom 1960- og 70-årene presenterte jazztrompetisten Miles Davis et helt nytt lydbilde i musikken sin: Han blandet musikkestiler og brukte elektriske instrumenter, og brøt med det mer tradisjonelle lydbildet i jazz. Med albumet *Bitches Brew* (1970) la han grunnlaget for musikkjangeren fusion. I pop og rock var både The Beach Boys og The Beatles progressive med albumene *Pet Sounds* (1966) og *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* (1967). Andre band som fortsatte med progressiv rock, var blant andre Pink Floyd, Yes, Genesis og Rush. Musikken til disse bandene er til tider veldig avansert, og krever derfor svært dyktige musikere.

Skillet mellom de sistnevnte bandene og mer metalorienterte band som Dream Theater er ikke helt tydelig, men en slående forskjell er at elgitaren i progmetal ofte er mer dominerende, på samme måte som i heavy metal. I likhet med vanlig progressiv rock eksperimenterer Dream Theater også med forskjellige lyder ved hjelp av synt, og med stadig å skifte taktarter og tempo. Også Dream Theater består av svært dyktige musikere. I låten «The Mirror» kan man både høre den framtrepende gitaren og skifte av tempo. En annen likhet mellom eldre progrock og progmetal er konseptalbum og lengre låter der man skildrer en historie. Bandet Symphony X har laget en 24 minutter lang sang, «The Odyssey», der de har tatt utgangspunkt i det klassiske episke diktet *Odysean* til Homer (om lag 720 f.Kr.), der man følger en manns svært lange reise hjem fra en krig. Det spesielle med Symphony X er at de blander inn klassisk orkestermusikk.

En vanlig kritikk mot progmetal er ofte at musikken er for mekanisk. Mange mener at det tekniske går foran den musikalske kvaliteten. Progrock og progmetal er tross alt undersjangre av rock, som vanligvis har blitt forbundet med ungdomsopprør og brudd med det etablerte samfunnet. Det at rockemusikere plutselig skal være høyt utdannede musikere, kanskje fra høyskoler og universitet, bryter med tanken om at rockemusikere skal være selvlærte, og kanskje litt rølpete.

Grunnlaget for musikken som er nevnt i denne artikkelen, var at den skulle være progressiv – den skulle skille seg ut fra det som hadde kommet før. Spørsmålet videre er om musikken fortsatt kan kalles progressiv. Man har nå en mer definert sjanger med et lydbilde som mange kopierer videre, og musikken lykkes således kanskje ikke med å være ny på samme måte som før. Kan det være at ordet progressiv i progressiv metal har mistet sin betydning?

progressiv: Nytenkende, det å gjøre framskritt.

fusion: Blanding av flere stilarter, i dette tilfellet blant annet jazz, rock, funk og latinamerikansk musikk. Ordet fusion (på norsk: fusjon) stammer fra latin og betyr sammensmelting.

konseptalbum: Album med en tydelig, gjennomarbeidet sammenheng mellom sangene. Albumet kan for eksempel være bygd opp etter en roman eller et drama, der hver sang tar for seg ett kapittel eller én akt.